

Minnerikt: I Nedre Grønli-
jøna opplevde
reporteren et
vak han sent vil
glemme.

HERLIGE «Hogna»!

22 vann og
2 km fiske-
førende elv

Forollhogna nasjonalpark er kjent for sine store reinsdyr og gode beiteforhold. Parken som deles mellom Hedmark og Sør-Trøndelag byr også på ørretvann av høy klasse.

Tekst og foto:
Morten B. Stensaker

Ivar Næverdalen i Næverdalen i Rennebu kommune tar imot med åpne armer. Gårdbrukeren på Nordset gård byr villig på sine tips om fjellvannene jeg skal besøke i «hans» rike. Ivar er meget fiskeinteressert og fisker torsk i havet, laks i Orkla og ørret i fjellet. Sommerstid er han stadig å se i fjellet når han ser etter sauene, og den 20. august starter årets store happening, villreinjakta.

YPPERLIG FOR STANGFISKE

Vannene Ivar forteller om ligger på et flatt plåtå. De er passe store, relativt grunne og ypperlige for stangfiske. I Nordre Langtjønna (939 moh.), Syndre Langtjønna (935 moh.), Øvre Grønlitjønna (951 moh.) og Nedre Grønlitjønna (947 moh.) er kilosfisk mulig. Om Øvre Stallitjønna (869 moh.), Gråbergstjønna (875 moh.) og Stavilltjønna (934 moh.) vil min

Harrysluken:
Himmelens sluser sto på vidt gap – med hagl og slagregn – da denne ørreten nærmest slukte Harrysluken Original.

Storhøbua: Ligger på Storhø (1004 moh.) ved en radiostasjon, 1 kilometer fra Stavilltjønna og 2,5 kilometer fra det sørligste av Grønlitjønna.

kjentmann ikke si annet enn at de bør vurderes. Rett sør for Stavilltjønna finner vi også Kvikne fjellstyres åpne bu, Storhøbua. Radiostasjonen her kan symbolisere et storslått utsyn i flere himmelretninger.

ENDELIG TILBAKE!

Alene trasker jeg innover. Lenge har jeg drømt om å komme tilbake til «Hogna», som fjellområdet også kalles. Vanene glitrer som sølvaktige speil i det jevnt bølgende landskapet. Vide dekker med grågrønn kvitkrull-lav gir lyset en stemning det er vanskelig å formidle i ord. I forsenkninger og slake hellinger duver starrgresset på de mange myrene. Så mye som 20 % av nasjonalparken er myr.

Været smiler og insektene surrer. Livet går i slow. Tankene går tilbake til mitt første møte med Forollhogna.

Det var et radioinnslag som først vekket min nysgjerrighet for området. Her ble det fortalt om den storvokste villreinen som lever i nasjonalparken og de frodige seterdalene som omkranser den. Et jordsmonn rikt på kalk og mineraler er en viktig forklaring på de gode forholdene for dyr og planter. Hvor fisketuren skulle gå tok litt tid å finne ut av før jeg kom i kontakt med Terje Borgos i Ålen og Haltdalen fjellstyrer. Han tipset om de navngjetne Langtjønna (939 moh.), som ligger 3 kilometer nordøst for Forollsjøen (992 moh.), nasjonalparkens største sjø.

FRA SÅTTÅHAUGEN TIL LANGTJØNNAN

Vi gikk fra setergrenda Sättåhaugen i Dalsbygda til den åpne Langtjønna ved Langtjønna, en tur som tar 4-5 timer gjennom lettgått terreng. Midtveis overnattet vi i den åpne bu på østsiden av Forollsjøen. Svartbekken og Øverforda måtte vades, noe som gikk greit.

I et lite vann like øst for Langtjønna opplevde en av fiskekameratene et riktig hyggelig fiske med flue. Selv fikk jeg bare en ørret som utmerket seg – til gjengjeld var denne av aller fineste merke.

Det svært grunne Meiåttjønna (977 moh.) bød på turens høydepunkt. Dette var da en ørret laget en dyp plogfure i vannet da den fulgte etter sluken. Inntrykket virket nesten uvirkelig. Hvor stor var den ...?

OPTIMALOMRÅDE FOR ØRRET

Boka Forollhogna – natur – kultur – historie (Friluftsførlaget, 2006) gir verdifull lesing, særlig kapitlet Fisk og fiskeforhold, av Tore Qvenild. Her noen utdrag: «Er det gode forhold for seterdrift er det også det for fiskeproduksjon.»

«Forollhogna er Hedmarks svar på Hardangervidda. De geologiske betingelsene gir svært god vannkvalitet, aller best der berggrunnen forvitrer lett og består av kalkholdig glimmerskifer og sandstein. pH-verdiene ligger stort sett mellom 6-7,5 – et optimalområde for ørret og røye, og naturligvis for de viktige krepsdyra som gir fisken den fine rødfargen. 35 arter krepsdyr er regist-

«Snilt fjell»: Et viktig karaktertrekk ved Forollhogna nasjonalpark er runde terrengformasjoner og slake hellinger. Bak i bildet ser vi Nørdre og Sydre Langtjønna.

rert innenfor nasjonalparkens grenser, noe som vitner om stort biologisk mangfold.

At det i mange vann og tjern finnes meget gode forekomster av marflo er ikke underlig. Skjoldkreps, som helst trives i vann over 1100 moh., er ikke vanlig, men den trives utmerket i Forollsjøen og i noen andre sjøer i området. Innsjøene er forholdsvis grunne og vindeksponerte. Overflatetemperaturen ligger for det meste mellom 10 og 15 grader gjennom sommeren – et optimalområde for ørreten. Siden området er åpent og flatt får vinden godt tak. Vannmassene blandes dermed effektivt. Temperatursjiktningen i sjøene vil da normalt være liten og gi forholdsvis høye temperaturer ved bunnen. I

tillegg er vannet klart og rent slik at lyset trenger langt ned. Store deler av vannmassene har derfor gjennom hele den korte sommerperioden maksimal produktivitet.»

Kapitlet viser bilder av grov ørret fra Forollsjøen, Nordtjønna, et navnløst vann, Damtjønna og Storensjø. I sistnevnte er den største dokumenterte ørreten i Forollhogna tatt. Den veide 8,4 kilo og ble fisket med sluk i 1939.

ET KAST NÆRMERE FISKEN

Mellom Grønlietjønna bardunerer jeg teltet godt. Leirstedet er perfekt med kort avstand til begge vannene. Målet for turen er helt klart: Å få hognaørret på kiloen, eller mer ...

I jakten på kvalitetsfisk føles ikke utallige kast med stanga som meningsløse. Det skal jobbes hardt, og resepten er enkel: Hvert kast betyr et kast nærmere fisken.

En smekker glidedupp monteres. Kroken agnes med et par mark fra komposten til Ivar.

Da en time har gått begynner maurene å krible i beina. Mark er slett ikke så effektivt som enkelte hevder. Ny taktikk. Over til slukfiske. Da jeg har fisket Øvre Grønlietjønna nesten helt rundt får jeg to slag på sluken. Størrelsen på fiskene er håpløs å anslå, men responsen jeg får gir ny energi.

I det Nedre Grønlietjønna får jeg et håndfast bevis på at vannet må ha gode

næringsforhold. Ørreten er ikke stor, men den er trillende rund og lekker.

Turen til Syndre Langtjønna er lett å gå. Hvilket spennende vann! Av de fire vannene som blir besøkt er det dette som trigger fiskersjela mi mest. Nordre Langtjønna virker også interessant, men også her er det helt tyst. Tilbake til Syndre Langtjønna. Her biter en ørret godt over minstemålet for steikepanna. Fiskens knallrøde kjøtt og meget gode kondisjon vekker smaksløkene. Filetert og stekt i smør smaker den himmelsk.

STERKE NATURINNTRYKK

Neste dag er det vakfest i Nedre Grønlietjønna. Sluk etter sluk blir prøvd, også spinnerne. Tempo og rytme under

Kjentmann: Ivar Næverdal, fra Rennebu, delte villig av kunnskapene han har om vannene i sine hjemfjell.

innhenting av agnene blir variert, fra slow til rock, men til ingen nytte. Selv småfisken vil ikke. Stunder som dette gir likevel mye, fordi de skaper en undring over hvilke sterke krefter som bor i naturen. På motsatt side, like utenfor starrbeltet, lager en ørret tunge vakringer. Opplevelsen er så sterk at den kanskje vil vare livet ut. Tro meg på det!

Som en bryter skulle blitt skrudd av stopper vakingen. På mobilen tikker en sms fra Ivar: «Kommer snart.» For første gang i løpet av turen skal Harrysluken Original til pers. Opphavs mannen til denne er avdøde storfisker Harry Klevrud, fra Gjøvik.

MESTRINGSFØLELSE

Jeg rekker noen kast før Ivar er klar med kaffen. Fra nordøst driver mørke og tunge skyer mot oss. Kort tid senere dunder et forrykende uvær inn med hagl og slagregn. Nå tar vi ørreten, brå værskifter er ofte bra, sier Ivar. På det fjerde kastet skjer det jeg har kommet for. Fast fisk – på Harrysluken – en fisk som byr på kamp. Med passe stilt brems vinner jeg inn meter for meter på fisken. Ivar er klar med håven. Med en rolig bevegelse løfter han en herlig skapning på 46 cm ut av vannet. Lykke- rus og mestringsfølelse. Sterke uttrykk, ja, men i denne stund er slike lov å bruke! ■

fiske@egmont.com

Fiskeprat: Når fiskere møtes går praten oftest veldig lett. Fra venstre: Reporteren, Dankert Tøssebro, Kjell Brå og Ivar Næverdal.

Fakta:

Kvikne østre statsallmenning er på 128 000 dekar og forvaltes av Kvikne fjellstyre. Reportasjeområdet ligger i Rennebu, Sør-Trøndelag.

ATKOMST: Ta av RV3 der elva Nova kommer ut i Orkla, altså nord for Kvikne. Kjør mot Hamran. Bomvei, kr 50,-, kontant betaling. Parker ved Midtre Novsætra. Med full oppakning tar turen 1,5-2 t.

FISKEKORT FOR KVIKNE: Døgn kr 70,- og sesong kr 500,-. Kjøpes på inatur.no

SESONG: Midten av juni til utover i september.

KARTVERK: Forollhogna, Norge-serien, 1:50.000. Best.nr. 10080. Nordeca.no

STORHØBUA: Åpen bu med fire sengeplasser. Se fjellstyre.kvikneutmarksrad.no, eller ring tlf. 41 66 76 56.

ANNET: Ingen/variabel mobildekning. Viktig beiteområde for sau. Båndtvang!